

“L'estudi de la teologia m'ha estat utilíssim per enfortir la meva fe”

Mn. Josep-Ignasi Saranyana, autor del llibre “Creure i mirar d'entendre”

MAC

Mn. Josep-Ignasi Saranyana ha cursat ciències polítiques i econòmiques, teologia, i filosofia i lletres. Ordenat sacerdot l'any 1968, està incardinat en l'Opus Dei. Va ser professor ordinari de la Universitat de Navarra entre els anys 1987 i 2011. Acaba de publicar el llibre *Creure i mirar d'entendre. Memòries d'un historiadore de la filosofia i la teologia*, editat per Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Com van començar aquestes memòries?

Quan el periodista Gabriel Pérez Gómez, col·lega a la Universitat de Navarra, em va proposar, a les vigílies de la meua jubilació acadèmica, publicar un text sobre la meua vida a la revista *Anuario de Historia de la Iglesia*. Aquesta conversa va resultar llarga: sis hores d'enregistrament resumides en 37 pàgines. Vaig haver de registrar papers i ordenar records. Es va editar el 2011 i em va agradar. Després va venir el professor Ramon Alcoberro, que em va entrevistar per al setmanari *El Temps*, al gener del 2013, i el resultat també em va satisfer. I, gairebé sense adonar-me'n, vaig decidir tirar endavant i incorporar noves notícies al relat, fins a arribar a les 524 pàgines que ara s'han publicat.

Molts anys, doncs.

Sí, sense presses, bullint l'escudella a foc lent, com les àvies. N'he gaudit molt, destriant records, que em brollaven plàcidament, mentre agraïa a l'Altíssim haver-los viscuts.

No hi havia cap propòsit concret?

Al començament, només volia facilitar una praxi acadèmica, que consisteix a retre un petit homenatge biogràfic al professor que es jubila. Després, com que m'ho passava bé recollint records, m'hi vaig posar de valent. Més endavant, quan ja el teixit prenia forma, van començar les reflexions sobre la vida viscuda, és a dir, la “segona navegació” de què parla Plató.

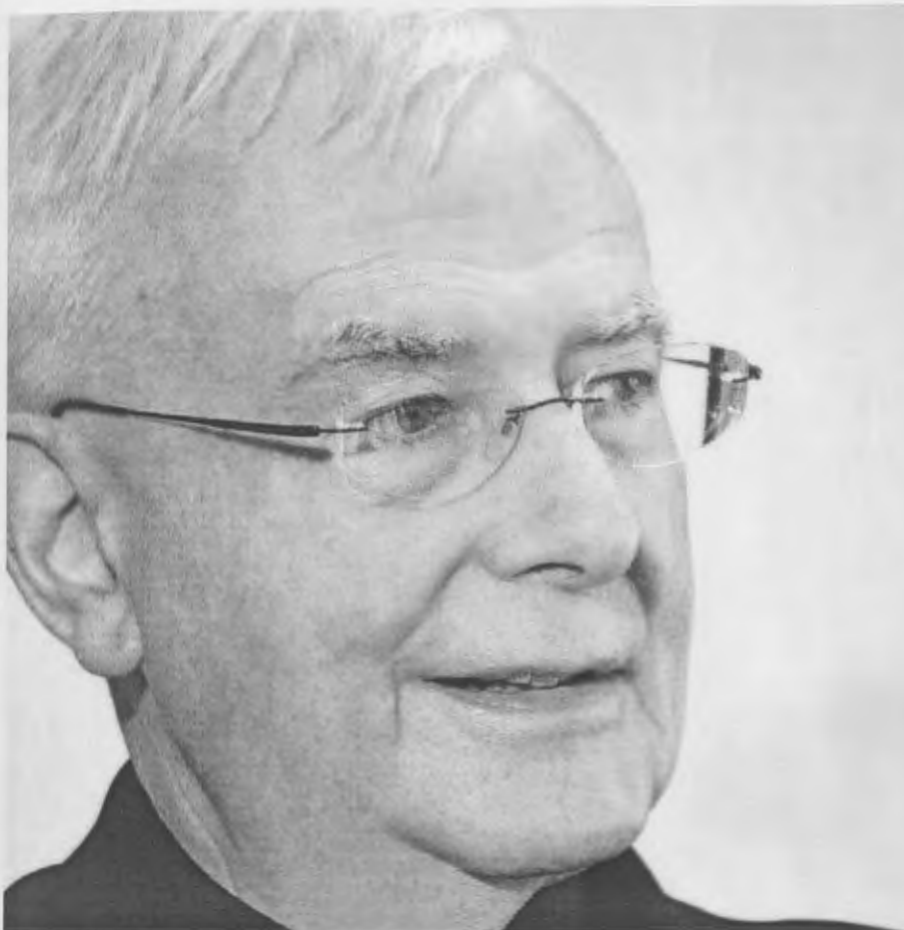
Vostè diu que “ha valgut la pena viure el que m'ha tocat viure”.

Mai no m'he enfrontat al passat com a “temps perdut”. La meua memòria no ha necessitat de “magdalenes”, com en el cas de Proust. He navegat pel passat sense angoixes, perquè no m'ha fet por. A la curta o a la llarga, la meua conclusió ha estat que els camins de la providència són inescrutables, sempre a favor nostre! Tanmateix, l'amable providència té els seus temps i els seus ritmes.

En una de les pàgines, afirma que el sacerdoci és “l'efemèride més important de la meua vida, després del meu naixement i el baptisme”.

Anem a pams. Si no es neix, no s'és a la realitat. Tot comença amb el naixement. Parlem de l'existir, que és el bé primer i més fonamental. Un exemple. A les acaballes dels seixanta va actuar a Madrid, on jo residia llavors, el gran mim francès Marcel Marceau. El públic, dempeus, li va retre una ovació espectacular. Tothom volia anar al camerino per felicitar-lo. Una velleta es va obrir pas entre els admiradors, va trucar a

“No hi ha benefici més gran i immerescut aquí a la terra que el sacerdoci cristià”

Mn. Josep-Ignasi Saranyana és autor d'una vintena de llibres i de tres-cents articles.

Josep-Ignasi Saranyana

Creure i mirar d'entendre

Memòries d'un historiador de la filosofia i la teologia

VAC

la porta del vestidor i, obrint la porta discretament, li va etzibar, amb la seva veueta: "Gràcies, Marcel, per existir!" I se'n va anar.

Bona anècdota. I el baptisme?

El baptisme no només ens perdona sacramentalment el pecat d'origen, sinó que ens incorpora a Crist mitjançant el caràcter. Aquest és un segell invisible per a nosaltres, visible als àngels, com ens assegura l'Apocalipsi. És el senyal indeleble de la nostra pertinença a Crist. És molt més que el tatuatge, amb el qual s'identifiquen de per vida els membres de les bandes juvenils. És per sempre més, ara i en l'eternitat.

I el sacerdoci?

És una elecció molt especial, que ningú no pot reclamar. Aquesta gràcia suposa una identificació encara més estreta amb Crist que el baptisme. És una participació essencialment nova en la mediació del Redemptor. Aquesta unció remet a dos capacitats extraordinàries: consagrar el cos de Crist i perdonar els pecats. Penso que no hi ha benefici més gran i immerescut aquí a la terra que el sacerdoci cristià. I, a més, és per sempre.

Ha conegut grans personatges d'Església al llarg de la seva vida.

Sant Josepmaria Escrivà n'ha estat el més rellevant?

Per mi ho ha estat, òbviament. Va predicar un camí d'espiritualitat revolucionari. Abans d'ell alguns sants havien divulgat a l'Església una espiritualitat per als laics. Mica male, com en diuen els italians. Tanmateix, Escrivà va predicar una espiritualitat pròpiament laical, que, ni de bon tros, no és el mateix. Aquesta novetat és tan espantosa, que encara no s'ha paït del tot en molts ambients eclesíastics. I em sembla que tardarà a digerir-se.

També el cardenal Joseph Ratzinger?

El vaig tractar força abans de ser Papa. Em va rebre sempre amb paciència i amabilitat. Vam parlar durant hores —no exagero— de qüestions teològiques. N'he deixat testimoni ampli en les meves memòries. D'ell vaig aprendre moltes coses. Per destacar-ne dues: posar-me sempre en la posició de l'altre, per comprendre les seves raons, i acceptar, d'antuvi, que un es pot equivocar en el seu raonament teològic.

El Concili Vaticà II va comportar una nova primavera per a l'Església?

En uns quants temes doctrinals, el Concili ha pouat en la tradició i

ha fet afirmacions doctrinals noves i importants. Amb tot, la seva aportació més destacada ha estat, al meu entendre, declarar que la llibertat religiosa és un dret civil, no un dret religiós.

Professor universitari, participant en nombrosos congressos, artífex de la revista *Anuario de Historia de la Iglesia*, etc. Quin és el seu llegat dins de l'àmbit teològic i filosòfic contemporani?

La teologia i la filosofia no són per deixar una empremta a la història, encara que després els historiadors rememorem filòsofs i teòlegs quan han estat prou influents. Mai no he tingut interès a "crear" un sistema teològic. Hauria estat fatxender pretendre-ho. Ratzinger em va ensenyar que cal ser molt pacient i modest a l'hora de transitar per aquestes disciplines.

Sigui com sigui, és inevitable que hagi deixat algun rastre, algun pòsit després de tants anys...

No ho sé. Només puc dir que l'estudi de la teologia m'ha estat útilíssim, a nivell personal, per enfortir la meua fe i per mirar d'entendre una mica millor el que crec. Seria fantàstic que els meus lectors arribessin a les mateixes conclusions. ■